

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาเด็กด้อยโอกาส ความตระหนัก ความเชื่อถือ และการตัดสินใจของประชาชนในการให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน (NGOs เด็ก) ทั้งทางตรงและทางอ้อม มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านประชากร เศรษฐกิจ และสังคม อันได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ และการศึกษา กับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาเด็กด้อยโอกาส ความตระหนัก ความเชื่อถือ และการตัดสินใจของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ในการให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาเด็กด้อยโอกาส กับความตระหนัก ความเชื่อถือ และการตัดสินใจของประชาชน ในการให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความตระหนักต่อปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อความสำคัญขององค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน กับการตัดสินใจของประชาชน ในการให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อถือต่อเนื้อหาที่เสนอปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน กับการตัดสินใจของประชาชน ในการให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความตระหนักต่อปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อความสำคัญขององค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน กับความเชื่อถือต่อเนื้อหาที่เสนอปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน

ทั้งนี้ได้มีการตั้งสมมติฐานการวิจัยได้ดังนี้

1. ประชาชนมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาเด็กด้อยโอกาส ความตระหนัก ความเชื่อถือ และการตัดสินใจให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน แตกต่างกันตามปัจจัยด้านประชากร อันได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ และการศึกษา
2. การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาเด็กด้อยโอกาส มีความสัมพันธ์กับความตระหนัก ความเชื่อถือ และการตัดสินใจของประชาชนในการให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน
3. ความตระหนักต่อปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อความสำคัญขององค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของประชาชนในการให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน
4. ความเชื่อถือต่อเนื้อหาที่เสนอปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจของประชาชนในการให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน
5. ความตระหนักต่อปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อความสำคัญขององค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์กับความเชื่อถือต่อเนื้อหาที่เสนอปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน

สำหรับรูปแบบของการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ ประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลากเลือกเขตที่จะไปทำการสุ่มได้ทั้งหมด 13 เขต คือ คลองจั่น ภาษีเจริญ หนองแขม ราษฎร์บูรณะ บางซื่อ คลองเตย บางกะปิ ลาดพร้าว บางเขน หนองจอก พระนคร ราชเทวี บางกอกน้อย หลังจากนั้นได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างตามอาชีพอีกครั้ง โดยแบ่งเป็น อาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ / ข้าราชการ พนักงานบริษัทเอกชน ค้าขาย / กิจการส่วนตัว นักศึกษา และรับจ้างทั่วไป อาชีพละไม่เกิน 77 คน ให้แต่ละอาชีพมีอายุมากกว่า 15 ปีขึ้นไป และให้จำนวนเพศชายและเพศหญิงในแต่ละอาชีพมีอัตราส่วนใกล้เคียงกัน ซึ่งผลจากการสำรวจในครั้งนี้ปรากฏว่า

เป็นเพศชายทั้งสิ้น 197 คน และเป็นเพศหญิง 244 คน โดยทำการสำรวจถึงวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ .2541 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ลักษณะเบื้องต้น

1.1 ลักษณะทางประชากร

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 26-35 ปี สถานภาพโสด จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ / ข้าราชการ พนักงานบริษัทเอกชน ค้าขาย / กิจการส่วนตัว แม่บ้าน นักศึกษา และรับจ้างทั่วไป และส่วนมากจะเป็นผู้มีรายได้เดือนละประมาณ 5,000 - 10,000 บาท ซึ่งรายได้นี้กลุ่มตัวอย่างระบุว่าพวกเขาสามารถใช้จ่ายได้พอเพียง แต่ไม่สามารถพุ่มเฟิยได้

1.2 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับเด็กค้อยโอกาสทางสื่อต่าง ๆ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารเรื่องเด็กค้อยโอกาสในระดับปานกลางถึงมาก โดยเปิดรับจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาได้แก่ สื่อหนังสือพิมพ์ สื่อวิทยุ และสื่อนิตยสาร ตามลำดับ

ทางด้านสื่อเฉพาะกิจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับข่าวสารเรื่องเด็กค้อยโอกาสจากสื่อนี้ในระดับปานกลาง โดยเปิดรับจากโปสเตอร์มากที่สุด รองลงมาได้แก่ สื่อแผ่นพับ และสื่อป้ายประกาศ ตามลำดับ

ส่วนการเปิดรับข่าวสารเรื่องเด็กค้อยโอกาสจากสื่อบุคคล พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีโอกาสรับทราบจากเพื่อนฝูงมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การรับทราบจากสมาชิกในครอบครัว / ญาติพี่น้อง และจากเจ้าหน้าที่ขององค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน ตามลำดับ

สำหรับปัจจัยที่มีส่วนผลักดันให้กลุ่มตัวอย่างเปิดรับข่าวสารเรื่องเด็กค้อยโอกาสจากสื่อต่าง ๆ พบว่า เป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างมีความสนใจในปัญหาเด็กค้อยโอกาสเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ในขณะที่เดียวกันก็มีกลุ่มตัวอย่างบางส่วนที่เปิดรับข่าวสารเรื่องนี้เพราะมีผู้มากระตุ้นความสนใจใคร่รู้ และบางครั้งก็เป็น การรับทราบข่าวสาร โดยบังเอิญ

ข่าวสารเกี่ยวกับเด็กด้อยโอกาสส่วนใหญ่ จะเป็นข่าวสารเกี่ยวกับเด็กเร่ร่อนเสียเป็นส่วนมาก นอกจากนั้นก็ยังมีข่าวสารเกี่ยวกับเด็กกำพร้า เด็กในกองขยะ เด็กถูกข่มขืน และเด็กในแหล่งสลัม ตามมาอีกเป็นลำดับ ซึ่งข่าวสารพวกนี้ ส่วนมากกลุ่มตัวอย่างจะอ่านมาจากเนื้อความที่เป็นพวกข่าวมากที่สุด รองลงมาได้แก่สารคดี และบทความ ตามลำดับ โดยกลุ่มตัวอย่างพบว่า สื่อมวลชนพยายามจะนำเสนอเรื่องนี้แบบตรงไปตรงมามากที่สุด มีตัวอย่างประกอบ อีกทั้งใช้ภาษาง่าย ๆ ไม่ซับซ้อนอีกด้วย

1.3 ความตระหนักต่อปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อความสำคัญขององค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความตระหนักต่อปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อความสำคัญขององค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนในระดับสูงมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ความตระหนัก ฯ ในระดับปานกลาง และน้อยตามลำดับ

ซึ่งแสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความตระหนักในปัญหาเด็กด้อยโอกาส และตระหนักถึงความสำคัญขององค์กรที่ทำงานแก้ไขปัญหาด้านนี้เช่นเดียวกัน

1.4 ความเชื่อถือต่อเนื้อหาที่เสนอปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน

จากการสำรวจพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเชื่อถือต่อเนื้อหาที่สื่อต่าง ๆ เสนอเรื่องปัญหาเด็กด้อยโอกาสในระดับปานกลาง รวมทั้งมีความเชื่อถือต่อองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน ในระดับปานกลางเช่นกัน รองลงมาได้แก่ ความเชื่อถือเรื่องนี้ในระดับสูง

1.5 การตัดสินใจให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน

แม้กลุ่มตัวอย่างจะมีความตระหนักต่อปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อความสำคัญขององค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนในระดับสูง รวมทั้งมีความเชื่อถือต่อเนื้อหาที่เสนอปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนในระดับปานกลาง แต่ผลจากการสำรวจพบว่า กลุ่มตัวอย่างกลับมีการตัดสินใจที่จะให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน ทั้งทางตรงและทางอ้อมในลักษณะตรงกันข้าม คือกลุ่มตัวอย่างมีการตัดสินใจที่จะให้ความช่วยเหลือในระดับน้อยเท่านั้น

ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็ก และเยาวชนที่ผ่าน ๆ มาพบว่า กลุ่มตัวอย่างจะให้ความช่วยเหลือโดยดูจากชื่อเสียงของมูลนิธิ ชื่อเสียงของบุคคลในมูลนิธิ และผลงานที่ผ่านมาของมูลนิธิเป็นสำคัญ โดยมีเรื่องจำนวนเงินในกระเป๋าของกลุ่มตัวอย่าง และการโฆษณาของมูลนิธิต่าง ๆ เป็นอิทธิพลเสริม

ตอนที่ 2 การทดสอบสมมติฐาน

2.1 สมมติฐานที่ 1 ประชาชนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ราย ได้ และการศึกษาต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาเด็กด้อยโอกาสแตกต่างกัน - เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เพียงบางส่วน

จากการทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) แบบจำแนกทางเดียว การทดสอบรายคู่ที่แตกต่างโดยวิธีการของ Scheffe และการทดสอบด้วยวิธี t-test พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชายและเพศหญิง มีการเปิดรับข่าวสารโดยรวม เกี่ยวกับเรื่องเด็กด้อยโอกาส ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อทำการวิเคราะห์โดยจำแนกที่อออกเป็น 3 ประเภท คือ สื่อมวลชน สื่อเฉพาะกิจ และสื่อบุคคล ก็ไม่พบความแตกต่างในเรื่องการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับเด็กด้อยโอกาสเช่นเดียวกัน

ส่วนตัวแปรด้านอายุ และรายได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารโดยรวม เกี่ยวกับเรื่องเด็กด้อยโอกาส ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อทำการวิเคราะห์โดยจำแนกที่อออกเป็น 3 ประเภท คือ สื่อมวลชน สื่อเฉพาะกิจ และสื่อบุคคล ก็ไม่พบความแตกต่างในเรื่องการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับเด็กด้อยโอกาสเช่นเดียวกัน

สำหรับตัวแปรด้านอาชีพ และการศึกษา พบว่า กลุ่มที่ตัวอย่างที่อาชีพต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารโดยรวม เกี่ยวกับเรื่องเด็กด้อยโอกาสแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ความแตกต่างที่พบอยู่ในระดับต่ำ และเมื่อทำการวิเคราะห์โดยจำแนกที่อออกเป็น 3 ประเภท คือ สื่อมวลชน สื่อเฉพาะกิจ และสื่อบุคคล พบว่าการเปิดรับสื่อเฉพาะกิจเท่านั้น ที่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารเรื่องเด็กด้อยโอกาสอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการของ Scheffe พบว่า กลุ่มนักศึกษา และกลุ่มรับจ้างทั่วไป มีการเปิดรับข่าวสารเรื่องเด็กด้อย

โอกาสน้อยกว่าผู้ที่ เป็นแม่บ้าน ที่เหลือนอกนั้นมีการเปิดรับข่าวสารเรื่องนี้ไม่แตกต่างกัน ส่วนตัวแปร ด้านการศึกษาก็ไม่พบคู่ที่แตกต่างกัน

2.2 สมมติฐานที่ 2 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาเด็กด้อยโอกาส มีความสัมพันธ์กับความ ตระหนัก ความเชื่อถือ และการตัดสินใจให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน - เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เพียงบางส่วน

จากการทดสอบสมมติฐานด้วยการหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) พบว่า การเปิดรับข่าวสารเรื่องเด็กด้อยโอกาสโดยรวมแล้ว ไม่มีความ สัมพันธ์กับความตระหนักต่อปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน และเมื่อทำการวิเคราะห์โดยแบ่งสื่อออกเป็น 3 ประเภท คือ สื่อมวลชน สื่อเฉพาะกิจ และสื่อบุคคล ก็ไม่ พบความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารเรื่องเด็กด้อยโอกาสเช่นเดียวกัน

แต่เมื่อทำการวิเคราะห์โดยแยกเป็นรายสื่ออย่างละเอียด กลับพบว่า การเปิดรับข่าวสารเรื่องเด็ก ด้อยโอกาสจากสื่อวิทยุ เจ้าหน้าที่จากทางราชการ และเพื่อนบ้าน มีความสัมพันธ์เชิงลบกับความ ตระหนักต่อปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ 2 นอกจากนี้การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาเด็กด้อย โอกาสทางสื่อบุคคล ที่เป็นสมาชิกในครอบครัว / ญาติพี่น้อง ยังมีสัมพันธ์เชิงบวก กับความตระหนัก ต่อปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 แต่พบว่าค่าสหสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ เป็นไปตามสมมติฐานที่ 2

ส่วนสื่ออื่น ๆ ที่เหลือ คือ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร แผ่นพับ โบรชัวร์ ไปสเตอร์ ป้าย ประกาศ เจ้าหน้าที่จากองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน เพื่อนฝูง และอาจารย์ ไม่มีความสัมพันธ์ กับความตระหนักต่อปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อความสำคัญขององค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและ เยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

ในด้านความเชื่อถือพบว่า การเปิดรับข่าวสารเรื่องเด็กด้อยโอกาสโดยรวมแล้ว มีความสัมพันธ์ กับความเชื่อถือต่อเนื้อหาที่เสนอปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ความสัมพันธ์ที่พบมีระดับต่ำมาก ฉะนั้นความสัมพันธ์นี้จึงเป็น

เพียงส่วนน้อยเท่านั้น และเมื่อทำการวิเคราะห์โดยแบ่งสื่อออกเป็น 3 ประเภท คือ สื่อมวลชน สื่อเฉพาะกิจ และสื่อบุคคล กลับไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารเรื่องนี้

แต่เมื่อทำการวิเคราะห์โดยแยกเป็นรายสื่ออย่างละเอียด กลับพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการเปิดรับข่าวสารเรื่องเด็กค้อยโอกาสจากสื่อหนังสือพิมพ์ และจากสื่อบุคคลที่เป็นสมาชิกในครอบครัวหรือญาติพี่น้อง และอาจารย์ มีความสัมพันธ์เชิงบวก กับความเชื่อถือต่อเนื้อหาที่เสนอปัญหาเด็กค้อยโอกาส และต่อองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ค่าสหสัมพันธ์ของสื่อหนังสือพิมพ์ และสื่อบุคคลที่เป็นอาจารย์พบว่าอยู่ในระดับต่ำ เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ส่วนการเปิดรับข่าวสารเรื่องเด็กค้อยโอกาสจากสื่อบุคคลที่เป็นเจ้าหน้าที่จากทางราชการ และเพื่อนบ้าน มีความสัมพันธ์เชิงลบ กับความเชื่อถือต่อเนื้อหาที่เสนอปัญหาเด็กค้อยโอกาส และต่อองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ค่าสหสัมพันธ์ของสื่อบุคคลที่เป็นเจ้าหน้าที่จากองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน พบว่าอยู่ในระดับต่ำ เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

ส่วนสื่ออื่น ๆ ที่เหลือ คือ โทรทัศน์ วิทยุ นิตยสาร แผ่นพับ โบรชัวร์ โปสเตอร์ ป้ายประกาศ เจ้าหน้าที่จากองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน และเพื่อนฝูง ไม่มีความสัมพันธ์กับความเชื่อถือต่อเนื้อหาที่เสนอปัญหาเด็กค้อยโอกาส และต่อองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

ทางด้านการตัดสินใจพบว่า การเปิดรับข่าวสารเรื่องเด็กค้อยโอกาสโดยรวมแล้ว มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อทำการวิเคราะห์โดยแบ่งสื่อออกเป็น 3 ประเภท คือ สื่อมวลชน สื่อเฉพาะกิจ และสื่อบุคคล ก็พบว่ามีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนเช่นเดียวกัน

และเมื่อทำการวิเคราะห์โดยแยกเป็นรายสื่ออย่างละเอียดก็พบว่า การเปิดรับข่าวสารเรื่องเด็กค้อยโอกาสจากสื่อวิทยุ นิตยสาร แผ่นพับ โบรชัวร์ เจ้าหน้าที่จากทางราชการ เพื่อนบ้าน และเพื่อนฝูง มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน ทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ 2

ส่วนสื่ออื่น ๆ ที่เหลือ คือ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ไปสเดอร์ วิทยุประกาศ เจ้าหน้าที่จากองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน สมาชิกในครอบครัวหรือญาติพี่น้อง และอาจารย์ ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน ทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 2

2.3 สมมติฐานที่ 3 ความตระหนักต่อปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อความสำคัญขององค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน ทั้งทางตรงและทางอ้อม - เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากการทดสอบสมมติฐานโดยการหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) พบว่าความตระหนักต่อปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อความสำคัญขององค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน ทั้งทางตรงและทางอ้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ความสัมพันธ์ที่พบเป็นความสัมพันธ์เชิงลบ และมีระดับคะแนนที่ต่ำ ฉะนั้นความสัมพันธ์นี้จึงเป็นเพียงส่วนน้อยเท่านั้น เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3

2.4 สมมติฐานที่ 4 ความเชื่อถือต่อเนื้อหาที่เสนอปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน ทั้งทางตรงและทางอ้อม - ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากการทดสอบสมมติฐานโดยการหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) พบว่า ความเชื่อถือต่อเนื้อหาที่เสนอปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน ทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 4

2.5 สมมติฐานข้อที่ 5 ความตระหนักต่อปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อความสำคัญขององค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์กับความเชื่อถือต่อเนื้อหาที่เสนอปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน - เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

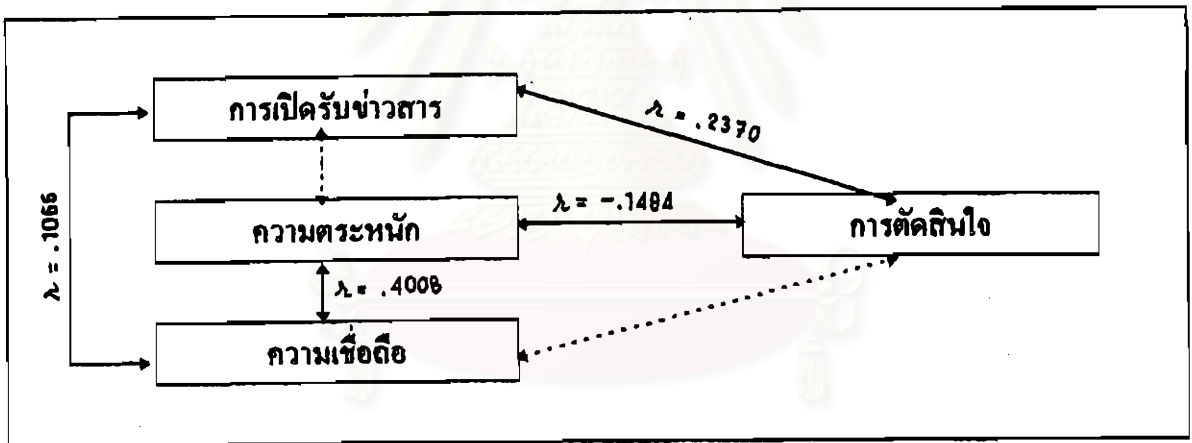

จากการทดสอบสมมติฐานโดยการหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) พบว่า ความตระหนักต่อปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อความสำคัญขององค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความเชื่อถือต่อเนื้อหาที่เสนอปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 5

สรุป

จากสมมติฐานทั้งหมด สามารถเสนอเป็นภาพรวมได้ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 62 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ คือ การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาเด็กด้อยโอกาส ความตระหนัก ความเชื่อถือ และการตัดสินใจของประชาชนในการให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน ทั้งทางตรงและทางอ้อม

จากตารางที่ 62 พบว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาเด็กด้อยโอกาส มีความสัมพันธ์กับความเชื่อถือ และการตัดสินใจให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน นอกจากนี้ยังพบความสัมพันธ์ระหว่างความตระหนัก กับความเชื่อถือ และความตระหนัก กับการตัดสินใจ แต่ค่าความสัมพันธ์ที่พบในคู่หลังเป็นไปในทางลบ

อภิปรายผลการวิจัย

สมมติฐานข้อที่ 1 ประชาชนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคม อันได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ และการศึกษาต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาเด็กค้อยโอกาสแตกต่างกัน

จากการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 พบว่าลักษณะทางประชากรศาสตร์ อันได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ และการศึกษา มีผลต่อความแตกต่างของพฤติกรรม的开รับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาเด็กค้อยโอกาสเพียงบางส่วนเท่านั้น โดยพบว่า อาชีพ และการศึกษา เป็นตัวแปรที่เป็นไปตามสมมติฐาน ส่วนเพศ อายุ และรายได้ เป็นตัวแปรที่ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ดังรายละเอียดดังนี้

1) อาชีพ

ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีพฤติกรรม的开รับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาเด็กค้อยโอกาสจากสื่อเฉพาะกิจ แตกต่างกัน และพบว่า กลุ่มแม่บ้านมีการเปิดรับข่าวสารเรื่องนี้มากกว่ากลุ่มนิสิตนักศึกษา และกลุ่มรับจ้างทั่วไป ที่เป็นเช่นนี้ ข้อสันนิษฐานประการหนึ่ง คือ แม่บ้านเป็นผู้ที่ไม่ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน และมีกิจกรรมข้างนอกบ้านน้อยกว่าคนทำงาน ดังนั้นแม่บ้านจึงอาจจะมีเวลาว่างในการเปิดรับข่าวสารเรื่องนี้จากสื่อเฉพาะกิจมากกว่ากลุ่มอาชีพอื่น ๆ นอกจากนี้ การที่ภารกิจหลักของแม่บ้านคือการดูแลลูก ๆ และครอบครัว ส่งผลให้แม่บ้านมีจิตใจที่อ่อนโยน รักเด็ก จึงอาจจะเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับเด็กค้อยโอกาสมากกว่าผู้ที่ประกอบอาชีพนอกบ้าน ยิ่งกว่านั้นการที่แม่บ้านต้องอยู่บ้านเสียเป็นส่วนใหญ่ อาจส่งผลให้มีความสนใจในเรื่องต่าง ๆ แตกต่างจากผู้ประกอบอาชีพอื่น ๆ ด้วย ซึ่งจากลักษณะความสนใจที่แตกต่างกันของประชาชนในแต่ละอาชีพ ทำให้มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับเด็กค้อยโอกาสในระดับมากน้อยแตกต่างกัน สอดคล้องกับแนวความคิดของเจอร์ซิด (Jersild 1947 : 575) ที่ได้อธิบายไว้ว่า บุคคลที่ประกอบอาชีพแตกต่างกัน มักจะมีความเชื่อและแนวความคิดแตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาวรักษ์ ฐตระกูล (2537) เรื่องการศึกษาพฤติกรรม的开รับข่าวสารกับความรู้ ทักษะคิด และการมีส่วนร่วมในการทิ้งขยะแยกประเภท เพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า บุคคลที่มีอาชีพแตกต่างกันมีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจแตกต่างกัน

ส่วนสื่ออื่นๆที่เหลือ คือสื่อมวลชน กับสื่อบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีพฤติกรรม的开รับข่าวสารเกี่ยวกับเด็กค้อยโอกาสจาก 2 สื่อนี้ ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อวิเคราะห์สื่อโดย

รวมกลับพบความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับการเปิดรับข่าวสาร ที่เป็นเช่นนี้อาจมีสาเหตุมาจากลักษณะ ความสนใจที่แตกต่างกันของประชาชนในแต่ละอาชีพ ซึ่งส่งผลทำให้เลือกเปิดรับข่าวสารเรื่องนี้จากสื่อ ที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของเจอร์ซิล (Jersild 1947:575) ที่ได้อธิบายไว้ว่า บุคคลที่ ประกอบอาชีพแตกต่างกัน มักจะมีความเชื่อ และแนวคิดที่แตกต่างกันนั่นเอง

2.)การศึกษา

ประชาชนที่มีการศึกษาดังกัน มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาเด็กค้อยโอกาส จากสื่อเฉพาะกิจแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐาน การที่ประชาชนมีระดับการศึกษาต่างกัน อาจทำให้ พวกเขามีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่แตกต่างกัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจส่งผลให้พวกเขามีพฤติกรรมการแสวงหาข่าวสารที่แตกต่างกันได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิลเบอร์ ชรามม์ (Wilbur Schramm,1973) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การศึกษา และสภาพแวดล้อมเป็นองค์ประกอบที่มีบทบาทต่อการเลือกสรรของมนุษย์ ทำให้มีความแตกต่างในพฤติกรรมการเลือกรับสื่อ และเนื้อหาข่าวสาร ซึ่งตรงกับ แนวคิดของ เบอร์กูน (Burgoon 1974 : 64) และ รีฟเวอร์, ปีเตอร์สัน และเจนเซน (River, Peterson and Jensen 1971 : 283 อ้างถึงในประมะ สตะเวทิน, 2538 : 116-117) ที่ได้กล่าวไว้ว่า คนที่ได้รับการศึกษาใน ระดับที่ต่างกัน ในยุคสมัยที่ต่างกัน ในสาขาวิชาชีพที่ต่างกันย่อมมีความรู้สึกนึกคิด อุดมการณ์ และ ความต้องการที่แตกต่างกันไป และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภารักษ์ ภูตระกูล (2537) เรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับความรู้ ทักษะ และ การมีส่วนร่วมในการหึงขะแยกประเภท เพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า การศึกษาต่างกัน จะมี การเปิดรับข่าวสารจาก สื่อแผ่นพับ ไปสเตอร์ และงานนิทรรศการแตกต่างกัน และยังคงคล้ายคลึงกับงาน วิจัยของทัศนัย สุนทรวิภาค (2531) เรื่องพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในเมืองไทย กับการมาท่องเที่ยวเมืองไทยของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ณ เมืองพัทยา พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษา ต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสาร เกี่ยวการมาเที่ยวเมืองไทย จากสื่อไปสเตอร์ แผ่นพับ และการจัด นิทรรศการแตกต่างกัน

นอกจากนั้น จากการวิจัยยังพบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการเปิดรับ ข่าวสารเกี่ยวกับเด็กค้อยโอกาสจากสื่อมวลชน และสื่อบุคคลไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อวิเคราะห์สื่อโดยรวม กลับพบความสัมพันธ์ เป็นไปตามสมมติฐาน ซึ่งน่าจะเป็นเพราะระดับการศึกษาที่ต่างกัน ส่งผลให้ ประชาชนมีความรู้ ความสนใจ และประสบการณ์ต่างกัน จึงทำให้เกิดการเลือกรับสื่อที่หลากหลาย เมื่อ ทำการวิเคราะห์แยกประเภท จึงพบความสัมพันธ์ เป็นบางส่วน แต่เมื่อวิเคราะห์สื่อโดยรวม จึงพบความ สัมพันธ์นั่นเอง (ดังตารางที่ 49)

3.) เพศ

จากการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับเด็กค้อย โอกาสจากสื่อมวลชน สื่อเฉพาะกิจ และสื่อบุคคลไม่แตกต่างกัน และเมื่อวิเคราะห์สื่อโดยรวม ก็ไม่พบความแตกต่างเช่นกัน ซึ่งน่าจะเป็นเพราะรูปแบบการดำรงชีวิต (Life Style) ในปัจจุบัน ของเพศชาย และเพศหญิงมีความคล้ายคลึงกัน การเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมในสังคมไทยส่งผลให้เพศหญิงมีอัตราการทำงานนอกบ้านหรือประกอบกิจกรรมต่างๆนอกบ้านเช่นเดียวกับเพศชาย แทนที่จะทำหน้าที่แม่บ้านเพียงอย่างเดียวเหมือนอย่างแต่ก่อน เพศชาย และเพศหญิงจึงมีโอกาสที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาเด็กค้อยโอกาสได้เหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพลิน ศศิธนากรแก้ว (2537) เรื่องการเปิดรับข่าวสารสิ่งแวดล้อมทางโทรทัศน์ ความรู้ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมรักษาคุณภาพของสิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ที่พบว่า ประชาชนต่างประเทศกัน มีการเปิดรับข่าวสารสิ่งแวดล้อมทางโทรทัศน์ไม่แตกต่างกัน

4.) อายุ/รายได้

เช่นเดียวกับตัวแปรเพศ จากการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอายุและรายได้แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร เกี่ยวกับปัญหาเด็กค้อยโอกาสจากสื่อทุกประเภท ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นไปได้อาจเนื่องมาจาก ปัญหาเกี่ยวกับเด็กค้อยโอกาส เป็นประเด็นที่ได้มีการพูดถึง และเผยแพร่ทางสื่อต่างๆคือ สื่อมวลชน สื่อเฉพาะกิจ และสื่อบุคคลอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา ภาวะปัญหาเรื่องเด็กค้อยโอกาสได้ทวีความรุนแรงมากขึ้น จนผู้คนสามารถพบเห็นเด็กค้อยโอกาสประเภทต่างๆได้ตามท้องถนนทั่วไป ผลจากสื่อมวลชนและประสบการณ์นี้เอง ย่อมส่งผลให้ ประชาชนเกิดทัศนคติ หรือค่านิยมใหม่ได้ ดังเช่นที่ โจเซฟ ที. แคลปเปอร์ (Joseph T. Klapper อังในประมะ สตะ เวทิน, 2533 : 142) ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อมวลชนประเภทต่างๆ ว่าสื่อมวลชนสามารถสร้างทัศนคติ และค่านิยมใหม่ให้เกิดแก่ประชาชนได้ ซึ่งจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อบุคคลผู้นั้นรับสารที่เสนอเรื่องราวในแนวเดียวกันบ่อยๆ และจากการรณรงค์ปัญหาเกี่ยวกับเด็กค้อยโอกาสที่ผ่านมา ก็มุ่งจะสื่อสารไปยังประชาชนทั่วไป ทุกเพศ ทุกวัย และทุกระดับ เพราะปัญหาเกี่ยวกับเด็กค้อยโอกาส เป็นเรื่องใหญ่ ที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากประชาชนทุกคน ดังนั้นจึงไม่พบความแตกต่างในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาเด็กค้อยโอกาส ระหว่างกลุ่มที่มีอายุ และรายได้ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไพลิน ศศิธนากรแก้ว (2537) เรื่อง การเปิดรับข่าวสารสิ่งแวดล้อมทางโทรทัศน์ ความรู้ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมรักษาคุณภาพของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารเรื่องสิ่งแวดล้อมจากสื่อมวลชนไม่แตกต่างกัน

จากผลการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นทั้งหมด จะเห็นได้ว่าประชาชนที่มีอาชีพ และการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาเด็กด้อยโอกาสแตกต่างกัน ซึ่งตรงกับแนวความคิดเกี่ยวกับกระบวนการเลือกรับสาร (Selective Process) ของแคลปเปอร์ (Klapper, 1960) ที่ว่า คนเราจะมีการเลือกเปิดรับ (Selective Exposure) แยกต่างกันไป ข่าวสารที่น่าสนใจ มีประโยชน์ และเหมาะสมตามความนึกคิดของผู้รับสาร รวมทั้งสอดคล้องกับทัศนคติ ความเชื่อดั้งเดิม และประสบการณ์ที่มีอยู่ก่อนแล้ว จะเป็นข่าวสารที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการสื่อสาร นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับ แนวความคิดพฤติกรรมการสื่อสาร ของเมอร์ตัน ไรท์ และวามเบลส (Murton Wright and Wables) ที่บอกว่า “ผู้รับข่าวสารจะเลือกรับข่าวสารจากสื่อใดนั้น ย่อมเป็นไปตามบทบาท และสถานภาพในสังคมของผู้รับสาร”

ซึ่งสอดคล้องกับ แนวความคิดเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร ที่บอกว่า “ในการเลือกรับข่าวสารนั้น เกิดจากคุณสมบัติพื้นฐานของผู้รับสารในด้านองค์ประกอบด้านจิตใจ เช่น การเลือกรับตามทัศนคติ และประสบการณ์เดิมของคน และองค์ประกอบทางด้านสังคม สภาพแวดล้อม เช่น ครอบครัว วัฒนธรรม ประเพณี และลักษณะทางประชากร เช่น อายุ เพศ ภูมิฐานะ การศึกษา ตลอดจนสถานภาพทางสังคม” และยังสอดคล้องกับทฤษฎีการสื่อสารของเคอร์เฟลอร์ (De Fleur, 1976) ที่ว่า “บุคคลมีความแตกต่างกันในด้านบุคลิกภาพและจิตวิทยา เป็นเพราะมีการเรียนรู้ทางสังคมที่แตกต่างกัน ซึ่งจะส่งผลให้บุคคลมีทัศนคติ ค่านิยม ความเชื่อ และบุคลิกภาพที่แตกต่างกัน” และเคอร์เฟลอร์ยังได้สรุปว่า “ข่าวสารต่าง ๆ ในสังคมเปรียบเสมือนสิ่งเร้าที่ทำให้ผู้รับสารแต่ละคน มีการตอบสนองต่างกัน”

ส่วนประชาชนที่มีเพศ อายุ และรายได้ต่างกันในการวิจัยครั้งนี้ กลับมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาเด็กด้อยโอกาสไม่แตกต่างกัน อย่างที่กล่าวมาข้างต้นว่า อาจจะมีปัจจัยอื่นๆมาแทรก ที่ทำให้ไม่เกิดความแตกต่าง ซึ่งปัจจัยนี้น่าจะเป็นเรื่องความรุนแรงของปัญหาเด็กด้อยโอกาส ปริมาณ และความสม่ำเสมอของการถ่ายทอดเรื่องเด็กด้อยโอกาสทางสื่อต่างๆ อีกทั้งผลการวิจัยยังพบว่าประชาชนมีความสนใจในเรื่องเด็กด้อยโอกาสเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว เหล่านี้อาจเป็นสิ่งที่ผลักดันให้ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย และทุกระดับมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับเด็กด้อยโอกาสไม่แตกต่างกัน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมมติฐานข้อที่ 2 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาเด็กด้อยโอกาส มีความสัมพันธ์กับความตระหนัก ความเชื่อถือ และการตัดสินใจของประชาชน ในการให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน

1) ความตระหนัก

จากการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 พบว่า โดยรวมแล้ว การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาเด็กด้อยโอกาส ไม่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักต่อปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนเลย และเมื่อทำการวิเคราะห์แยกเป็นรายชื่อ 3 ประเภทอีกครั้ง คือ สื่อมวลชน สื่อเฉพาะกิจ และสื่อบุคคล ก็ยังคงไม่พบความสัมพันธ์กับความตระหนักอีกเช่นกัน ทั้ง ๆ ที่มีการนำเสนอเรื่องเด็กด้อยโอกาสทางสื่อต่าง ๆ โดยเฉพาะทางโทรทัศน์มากพอสมควร ซึ่งสื่อโทรทัศน์นี้ได้รับการยอมรับว่า เป็นสื่อที่ประชาชนจะเลือกเปิดรับมากที่สุดหากเทียบกับสื่ออื่น ๆ และผลจากการทดสอบครั้งนี้ก็สนับสนุนความเชื่อดังกล่าว (ตารางที่ 18) นอกจากนี้ผลจากการทดสอบยังพบว่า ประชาชนมีความตระหนักต่อปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนในระดับมากด้วย (ตารางที่ 25) แต่การที่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับเด็กด้อยโอกาส กับความตระหนัก ก็อาจเป็นเพราะ ความตระหนักของประชาชนนี้เกิดจากประสบการณ์ตรง ที่ประชาชนมีโอกาสดำเนินการได้เห็นสภาพอันน่าเวทนาของเด็กด้อยโอกาสตามท้องถนนด้วยตนเอง หรืออาจมีโอกาสดูเห็นการทำงานของเจ้าหน้าที่ขององค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนบ้างเป็นบางครั้ง สิ่งเหล่านี้อาจส่งผลให้ประชาชนเกิดความรู้สึกตระหนักในประเด็นปัญหานี้ได้ นอกจากนี้แม้จะมีการออกอากาศเรื่องเด็กด้อยโอกาสทางสื่อโทรทัศน์บ้าง แต่ก็ยังเป็นช่วงเวลาที่ไม่เหมาะสม และไม่สม่ำเสมอ ส่วนมากมักจะเป็นช่วงเช้า และเย็น ซึ่งช่วงเวลาดังกล่าวประชาชนในกรุงเทพมหานคร ต้องเดินทางไปทำงานแต่เช้า และกว่าจะกลับถึงบ้านก็มืดมาก เนื่องจากปัญหาการจราจรอย่างที่เราๆ กันอยู่ ดังนั้นการที่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารเรื่องเด็กด้อยโอกาสทางสื่อต่าง ๆ กับความตระหนักจึงมีโอกาเป็นไปได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไพลิน ศศิธรนากรแก้ว (2536) เรื่อง การเปิดรับข่าวสารสิ่งแวดล้อมทางโทรทัศน์ ความรู้ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า การเปิดรับข่าวสารสิ่งแวดล้อมทางโทรทัศน์ ไม่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักในการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

อย่างไรก็ตาม เมื่อวิเคราะห์ตามชนิดของสื่อ พบว่า ผู้ที่เปิดรับข่าวสารเรื่องเด็กด้อยโอกาสจากสื่อมวลชน คือ วิทยุ และสื่อบุคคล คือ เจ้าหน้าที่จากทางราชการ และเพื่อนบ้านมาก จะมีความ

ตระหนักต่อปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนน้อยกว่าผู้ที่เปิดรับเรื่องนี้บ่อย ยกเว้นผู้ที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาเด็กด้อยโอกาสจากสื่อบุคคล ที่เป็นบุคคลในครอบครัวหรือญาติพี่น้อง ซึ่งถ้าเปิดรับมาก ก็จะมีความตระหนักในเรื่องนี้มากตามไปด้วย

ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ โดยธรรมชาติของสื่อวิทยุมีข้อจำกัดหลายประการ กล่าวคือ สื่อวิทยุไม่สามารถจะให้ข้อมูลข่าวสารที่คงทน หรือคงรักษาสารได้เป็นเวลานาน เนื่องจากเป็นสื่อที่ใช้ "เสียง" เพียงอย่างเดียวเป็นช่องทางในการถ่ายทอด ผู้รับสารมีโอกาสจะได้รับทราบข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ที่ถูกถ่ายทอดออกอากาศไปแค่เพียงในช่วงระยะเวลาสั้นๆ และไม่สามารถจะย้อนกลับมาทบทวนสิ่งที่ได้ยินได้ฟังมาทั้งหมดอีกครั้งได้ นอกจากนี้ด้วยข้อจำกัดทางด้านเวลาในการนำเสนอ และรูปแบบการนำเสนอรายการที่ยังไม่หลากหลาย และยังมีไม่มากพอ วิทยุจึงเป็นสื่อที่ไม่สามารถให้รายละเอียดของข้อมูลข่าวสารได้มากนัก อีกทั้งยังเป็นสื่อที่ผู้ฟังจำเป็นต้องใช้สมาธิมากพอสมควรหากผู้ฟังมีจุดประสงค์จะได้รับข่าวสารข้อมูลอย่างแท้จริง ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วพบว่าคนที่ชอบฟังวิทยุมักจะเปิดวิทยุฟังเป็นเพื่อนคลายเหงา หรือเพื่อความบันเทิงมากกว่าจะเก็บข้อมูล หรือรายละเอียดของข่าวสาร ผู้ที่เปิดรับสื่อวิทยุเป็นประจำจึงเกิดการจดจำสารได้น้อย เหล่านี้เองที่น่าจะเป็นสาเหตุทำให้ผู้ที่เปิดรับฟังข่าวสารทางสื่อวิทยุมาก ไม่สามารถจดจำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาเด็กด้อยโอกาสได้ หรือถ้าพอจะจำได้ ก็คงจะไม่ทราบไปถึงรายละเอียดว่า จริง ๆ แล้วปัญหาเด็กด้อยโอกาสรุนแรงเพียงใด เป็นต้น สำหรับในส่วนที่ประชาชนที่เปิดรับข่าวสารเรื่องนี้จากสื่อวิทยุน้อย แต่กลับมีความตระหนักมากกว่า ก็อาจเป็นไปได้ว่า ประชาชนกลุ่มนี้มีความตระหนักเรื่องนี้เป็นทุนเดิม หรือพร้อมที่จะสนใจและเข้าใจสารอยู่แล้ว ซึ่งความตระหนักนี้อาจเกิดจากการรับข่าวสารเรื่องนี้จากสื่ออื่น ๆ หรืออาจเกิดจากประสบการณ์ตรงของตนเองก็ได้ การเปิดรับสื่อวิทยุแม้จะเพียงเล็กน้อยจึงสามารถกระตุ้น หรือตอกย้ำให้เขาตระหนักถึงปัญหามากขึ้น ด้วยเหตุนี้การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับเด็กด้อยโอกาสทางสื่อวิทยุในระดับที่แตกต่างกัน จึงมีผลทำให้ประชาชนเกิดความตระหนักต่อปัญหาแตกต่างกัน และเป็นไปได้อย่างมากว่าประชาชนที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับเด็กด้อยโอกาสทางสื่อวิทยุมาก จะมีความตระหนักต่อปัญหาเด็กด้อยโอกาสน้อยกว่าคนที่เปิดรับน้อย ดังผลจากการวิจัยที่ออกมา

นอกจากนี้ การที่ประชาชนเปิดรับข่าวสารเรื่องเด็กด้อยโอกาสจากสื่อบุคคลที่เป็นเจ้าหน้าที่จากทางราชการ และเพื่อนบ้านมาก กลับมีความตระหนักต่อปัญหาเด็กด้อยโอกาสน้อยกว่าคนที่เปิดรับน้อยนั้น ขณะเดียวกันถ้าเปิดรับจากสื่อบุคคลประเภทอื่น คือจากญาติพี่น้อง และบุคคลในครอบครัว จะทำให้ตระหนักต่อปัญหามากกว่า จุดนี้เมื่อเปรียบเทียบกันแล้วจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า สื่อบุคคลสองกลุ่มแรก คือเจ้าหน้าที่ราชการ และเพื่อนบ้าน ถึงจะเป็นผู้ที่มิคุณวุฒิ มิคุณสมบัติในการถ่ายทอดที่ดีแค่ไหน

แต่ก็ยังนับว่าเป็นคนนอก ไม่ใช่คนในครอบครัวที่จะเชื่อได้อย่างสนิทใจ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ สำหรับผู้เปิดรับสื่อ ข้อมูลข่าวสารที่ได้ยินจากปากของเจ้าหน้าที่ราชการ และเพื่อนบ้าน ไม่น่าเชื่อถือ เท่ากับข่าวสารที่ถ่ายทอดออกจากปากของคนในครอบครัว เนื่องจาก ประชาชนมีความเชื่อถือในบุคคลดังกล่าวนั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฮอฟลันด์, เจนิต และเคลลี (Hovland, Janis and Kelly : 1953) ที่กล่าวว่า ประเมินความน่าเชื่อถือของแหล่งสารจากทัศนคติของผู้รับสาร ที่มีต่อแหล่งสาร ซึ่งได้แก่ ความไว้วางใจ และความเชื่อมั่น เมื่อประชาชนเชื่อมั่นในแหล่งสารนั้น เขาก็จะเชื่อว่า ข้อมูลที่ได้รับถูกต้อง และเกิดความตระหนักในที่สุด

เหตุผลอื่นๆนอกจากนี้ก็ยังมิมีเรื่องของทัศนคติส่วนตัวของผู้เปิดรับข่าวสารที่มีต่อเพื่อนบ้าน และเจ้าหน้าที่ราชการ เป็นต้นว่า ในส่วนของเพื่อนบ้าน พื้นฐานอาจจะเคยมีเรื่องขัดแย้งกันมาก่อน หรือภาพพจน์ของข้าราชการไทยเกี่ยวกับเรื่องฉ้อราษฎร์บังหลวง และวางตนเป็นเชิง ถือว่าตนเองมีอำนาจเหนือกว่า แทนที่จะเป็นฝ่ายบริการประชาชน แต่กลับต้องให้ประชาชนต้องเป็นฝ่ายอ่อนวอนร้องขอ เป็นต้น นอกจากนั้นในบุคที่ข้อมูลข่าวสารถ่ายทอดถึงกันอย่างเสรีและกว้างขวางเช่นในบุคนี้ ถ้าหากจะเปรียบเทียบกับสื่อมวลชน สื่อบุคคลทั้งสองกลุ่มนี้ ยังมีข้อที่ด้อยกว่าอย่างเห็นได้ชัด กล่าวคือนอกจาก จะไม่สามารถให้ภาพและรายละเอียดของข่าวสารแก่ผู้ฟังได้อย่างชัดเจน หรืออย่างหลากหลายน่าสนใจได้เท่ากับสื่อมวลชนแล้ว ยังเป็นการให้ข้อมูลเพียงด้านเดียว จากมุมมองของบุคคล ๆ หนึ่ง และเป็นข้อมูลที่มิมีทัศนคติส่วนตัวของผู้ถ่ายทอดรวมอยู่ด้วยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แม้จะเป็นเจ้าหน้าที่ราชการก็ตาม ขณะที่สื่อมวลชนมีการนำเสนอให้ข้อมูลรอบด้าน และเป็นกลางมากกว่า อีกทั้งยังเป็นสื่อที่สามารถพิสูจน์และตรวจสอบได้ แต่กับสื่อบุคคลทั้งสองประเภท ผู้รับสารมีโอกาสน้อยมากที่จะตรวจสอบ หรือระบุดูคดีส่วนตัวของแหล่งข่าวนั้นได้

ในขณะที่เดียวกันอีกด้านหนึ่งการที่ประชาชนที่เปิดรับข่าวสารเรื่องนี้จากเจ้าหน้าที่ราชการ และเพื่อนบ้านน้อย กลับมีความตระหนักมากกว่าผู้ที่เปิดรับมากนั้น เป็นไปได้ว่าเนื่องจากประชาชนในกลุ่มหลังนี้น่าจะเป็นผู้ที่มีความสนใจติดตามข่าวสาร ความเป็นไป และมีความตระหนักในปัญหาเด็กค้าย โอกาสนี้เป็นทุนเดิมอยู่แล้ว โดยที่ความตระหนักนี้อาจมาจากการที่พวกเขาเปิดรับข่าวสารจากสื่ออื่น ๆ รวมทั้งอาจเกิดจากประสบการณ์ตรงของตนเองด้วย เมื่อได้รับข่าวสารจากสื่อบุคคล ทั้งเจ้าหน้าที่ราชการ และเพื่อนบ้าน ประชาชนกลุ่มนี้จึงสามารถจะตรวจสอบเช็คกับข้อมูลพื้นฐานเดิมที่มีอยู่ได้ว่า ตรงกัน หรือน่าเชื่อถือมากน้อยแค่ไหน ด้วยเหตุนี้การเปิดรับข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ราชการ หรือเพื่อนบ้าน จึงมีผลต่อความตระหนักของประชาชนกลุ่มนี้ กล่าวคือถึงจะเปิดรับข่าวสารน้อยก็ยังคงตระหนักต่อปัญหาเด็กค้ายโอกาสมากได้

ส่วนสื่ออื่น ๆ ที่เหลือ คือ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร แผ่นพับ โบรชัวร์ ไปสเตอร์ ป้าย ประกาศ เจ้าหน้าที่จากองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน เพื่อนฝูง และอาจารย์ ไม่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักต่อปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อความสำคัญขององค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะข่าวสารต่าง ๆ ทางสื่อมวลชน สื่อเฉพาะกิจ และสื่อบุคคล ที่สามารถทำให้กลุ่มตัวอย่างเกิดความตระหนักต่อปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อความสำคัญขององค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนนั้นมีการนำเสนอในช่วงเวลาที่ไม่เหมาะสม และไม่สม่ำเสมอ ทำให้การกระจายข่าวสารเรื่องนี้ไม่สม่ำเสมอ สื่อพวกนี้จึงไม่สามารถทำให้ประชาชนเกิดความตระหนักได้นั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง *New Perspective on Child Abuse / Neglect Community Education* ของ โทมัส เอฟ. กราซิโอ (Thomas F. Grazio, 1981 อ้างในรณานุช เหมือนศิริ : 2539) ที่ระบุว่า "การให้การศึกษาก่อสาธารณชนในเรื่องสวัสดิภาพ และความคุ้มครองแก่เด็กยังมีไม่มาก การใช้สื่อมวลชนในการกระจายข่าวสารเกี่ยวกับสวัสดิภาพเด็ก ยังเป็นรองจากการใช้สื่อบุคคล แต่อย่างไรก็ตามมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเด็ก พยายามเรียกร้องให้สื่อมวลชนขยายขีดความสามารถในการให้บริการเผยแพร่ข่าวสารด้านเด็กให้มากขึ้น"

นอกจากนี้การประชาชนไม่มีความตระหนักในเรื่องปัญหาเด็กด้อยโอกาส ยังอาจจะเนื่องมาจาก ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับปัญหาเด็กด้อยโอกาสไม่เพียงพอ เพราะความรู้และความตระหนักมีความสัมพันธ์กัน โดยความรู้เป็นเรื่องของข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ ฯลฯ ซึ่งได้มาจากการสังเกต และการรับรู้ที่ต้องอาศัยเวลา ส่วนความตระหนัก เป็นเรื่องของความรู้สึกที่เกิดขึ้นในสภาวะจิตใจ ไม่เน้นความสามารถในการจดจำ หรือระลึกได้ ซึ่งการจะเกิดความตระหนักได้ต้องผ่านการรับรู้มาก่อน จึงเป็นไปได้ที่จะไม่พบความสัมพันธ์กับความตระหนักต่อปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน

2) ความเชื่อถือ

ในด้านความเชื่อถือ จากการวิเคราะห์สมมติฐานพบว่า พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาเด็กด้อยโอกาสจากสื่อมวลชน สื่อเฉพาะกิจ และสื่อบุคคล ไม่มีความสัมพันธ์กับความเชื่อถือต่อเนื้อหาที่เสนอปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน แต่เมื่อทำการวิเคราะห์โดยรวม กลับพบความสัมพันธ์ดังกล่าว แต่ความความสัมพันธ์ที่พบอยู่ในระดับต่ำมาก ทั้งนี้ น่าจะเนื่องมาจากความตระหนัก กับความเชื่อถือ มีความสัมพันธ์กัน โดยความตระหนักเป็นเรื่องของความรู้สึกที่เกิดขึ้นในจิตใจ หรือถูกคิดได้ถึงถึงความสำคัญของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ส่วนความเชื่อถือเป็นเรื่องของความเชื่อมั่นที่ประชาชนมีต่อบุคคลหรือสถาบัน ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยหลายประการ เช่น เชื่อมั่น

ในความสามารถ เชื่อมันเพราะตำแหน่ง ซึ่งการจะเกิดความเชื่อถือขึ้นมาได้นั้น ต้องผ่านการมีความตระหนักมาก่อนเป็นเบื้องต้น ในเมื่อการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับเด็กด้อยโอกาสทางสื่อมวลชน สื่อเฉพาะกิจ และสื่อบุคคล ไม่มีความสัมพันธ์กับความตระหนัก จึงเป็นไปได้ว่า จะไม่พบความสัมพันธ์กับความเชื่อถือต่อเนื้อหาที่เสนอปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนเช่นกัน ดังเช่นที่ โจเซฟ ที. แคลปเปอร์ (Joseph T. Klapper อ้างใน ประมะ ๒๕๓๓ : ๑๔๒) ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับ อิทธิพลของสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ที่มีต่อทัศนคติ และพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ของประชาชนผู้รับสารไว้ว่า อิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อประชาชนนั้น ไม่ใช่อิทธิพลโดยตรง แต่เป็นอิทธิพลโดยอ้อม เพราะมีปัจจัยต่าง ๆ ที่กั้นอิทธิพลของสื่อมวลชน ไม่ว่าจะเป็นความมีใจโน้มเอียงของผู้รับสาร (Predispositions), การเลือกของผู้รับสาร (Selective Processes) และอื่น ๆ ดังนั้น การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับเด็กด้อยโอกาสทางสื่อต่าง ๆ จึงไม่ใช่ปัจจัยเดียว ที่จะก่อให้เกิดความเชื่อถือต่อเนื้อหาที่เสนอปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนได้ หากแต่เพียงสามารถมีอิทธิพลโดยอ้อมเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยในครั้งนี ที่ถ้าหากแต่ละสื่อไม่มีความสามารถที่จะทำให้ประชาชนที่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับเด็กด้อยโอกาส มีความเชื่อถือได้ แต่เมื่อทำการวิเคราะห์โดยรวมทุกสื่อกลับพบความสัมพันธ์ ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะ ประชาชนไม่ได้เลือกเปิดรับเรื่องเด็กด้อยโอกาสจากสื่อใดสื่อหนึ่ง แต่เป็นการเปิดรับข่าวสารจากหลายสื่อ ๆ รวมกันมากกว่า

อย่างไรก็ตามเมื่อวิเคราะห์ตามชนิดของสื่อกลับพบว่า ผู้เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาเด็กด้อยโอกาสจากสื่อมวลชน คือ หนังสือพิมพ์ จะมีความเชื่อถือต่อเนื้อหาที่เสนอปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนมากตามไปด้วย ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะสื่อหนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่ผู้รับสารเปิดรับสื่อด้วยการอ่าน และในการอ่านเรื่องใด ๆ ก็ตาม ผู้อ่านหรือผู้รับสารก็มักจะตั้งใจและจดจ่อในเรื่องที่อ่านมากพอสมควร ทั้งนี้เพราะส่วนใหญ่จะเป็นการเลือกเปิดรับด้วยตนเอง ซึ่งต่างจากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ และวิทยุ ซึ่งเป็นสื่อที่ผู้ชม ผู้ฟัง หรือผู้เปิดรับข่าวสารนั้นมีโอกาสที่จะได้รับข่าวสารเรื่องใด ๆ ก็ตามไม่สมบูรณ์ หากผู้รับสารนั้นไม่สนใจ หรือไม่ตั้งใจเปิดรับข่าวสารนั้น ๆ อย่างเพียงพอ ซึ่งอาจจะเป็นเพราะประชาชนไม่ได้เลือกที่จะเปิดรับข่าวสารนั้น แต่เป็นผู้รับสารโดยบังเอิญ อีกทั้งเรื่องราวในหนังสือพิมพ์นั้นผู้รับสารสามารถเปิดรับได้สมบูรณ์มากกว่า ถึงแม้จะเป็นการเปิดรับที่ไม่ต่อเนื่อง นอกจากนี้สื่อหนังสือพิมพ์ยังมีข้อดีตรงที่ สามารถเสนอข้อมูลได้ละเอียดมากกว่า ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลทางสถิติ หรือตารางต่าง ๆ ซึ่งมักนำเสนอออกมาในรูปแบบของบทความสารคดี ซึ่งวิธีการนำเสนอเช่นนี้อาจสร้างความเชื่อถือต่อผู้รับสารได้ และหากผู้รับสารไม่แน่ใจในจุดใดก็สามารถย้อนกลับมาอ่านพิสูจน์ได้ในภายหลังอีก จากที่กล่าวมาทั้งหมดจึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่น่าจะทำให้เชื่อได้ว่า การเสนอข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาเด็กด้อยโอกาสทางสื่อมวลชน ที่อยู่ในรูปแบบของหนังสือ

พิมพ์ ก็อาจส่งผลให้ประชาชนเกิดความเชื่อถือข้อความที่ปรากฏบนสื่อดังกล่าวได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สนิ นัยวินิจ (2539) เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม กับความรู้ ทักษะคิด และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อันเกี่ยวเนื่องกับธุรกิจแพท่องเที่ยวของประชาชน ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า การเปิดรับข่าวสารสิ่งแวดล้อมทางสื่อหนังสือพิมพ์ และนิตยสาร มีความสัมพันธ์กับทัศนคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม แต่เนื่องจากค่าความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับ กับความเชื่อถือที่พบในการวิจัยครั้งนี้อยู่ในระดับต่ำ ดังนั้นความสัมพันธ์ที่พบจึงเป็นเพียงส่วนน้อยเท่านั้น

ส่วนการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาเด็กค้อยโอกาสจากสื่อบุคคลพบว่า การเปิดรับข่าวสารเรื่องนี้จากครอบครัว หรือญาติพี่น้อง และอาจารย์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความเชื่อถือต่อเนื้อหาที่เสนอปัญหาเด็กค้อยโอกาส และต่อองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน ซึ่งก็น่าจะเป็นเพราะ สังคมไทยมอง และให้คุณค่าอาจารย์ว่าเป็นปูชนียบุคคล ที่สมควรแก่การเคารพนับถือ น่าเชื่อถือ จัดได้ว่าเป็นผู้มีเกียรติในสังคม แต่ค่าความสัมพันธ์ที่พบค่อนข้างต่ำ ความสัมพันธ์นี้จึงเป็นส่วนน้อยเท่านั้น ซึ่งก็เกินไปได้ว่า ประชาชนอาจให้ความเคารพ เชื่อฟังครูบาอาจารย์น้อยลงกว่าแต่ก่อน อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการที่มีข่าวอื้อฉาวในแวดวงครูมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม ส่วนใหญ่แล้วประชาชนก็ยังคงให้ความเคารพนับถือครูบาอาจารย์อยู่ดี สำหรับบุคคลในครอบครัว หรือญาติพี่น้องที่มีผลต่อความน่าเชื่อถือนั้นก็น่าจะเป็นเนื่องจาก ธรรมชาติของคนไทยส่วนใหญ่มักเป็นผู้ที่รักครอบครัว และให้ความสำคัญกับครอบครัวว่าถูกต้องและมาก่อนผู้อื่นเสมอ จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น จึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่น่าจะทำให้เชื่อได้ว่า การนำเสนอเรื่องเด็กค้อยโอกาสทางสื่อบุคคล ที่เป็นอาจารย์ ครอบครัวหรือญาติพี่น้อง ก็อาจส่งผลให้ประชาชนเกิดความเชื่อถือเรื่องนี้ได้ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของ เจมส์ ซี. แม็คครอสกี และ ไรมันท์ เอ. เจนเซน (James C. McCrosskey and Thomas A. Jensen: 1975) ที่กล่าวว่า “ความน่าเชื่อถือของแหล่งสาร คือการรับรู้ของผู้รับสารเกี่ยวกับภาพลักษณ์ (Image) ของแหล่งสารนั้น” นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับทฤษฎีความน่าเชื่อถือของโฮฟแลนด์ และไวต์ (Hovland and Weiss : 1951) ที่ได้กล่าวไว้ว่า “ความน่าเชื่อถือเกิดจากการรับรู้ในความสามารถ หรือสมรรถวิสัย และความเป็นผู้นำไว้วางใจของผู้ส่งข่าวสาร ความน่าเชื่อถือนี้มีใช้ลักษณะใดลักษณะหนึ่งของปัจเจกบุคคล เช่น อายุ หรือเพศ หากแต่ว่าความน่าเชื่อถือเป็นจุดของลักษณะ เช่นตำแหน่ง หรือสถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคม”

ส่วนสื่อบุคคลที่เป็นเจ้าหน้าที่จากทางราชการ และเพื่อนบ้าน มีความสัมพันธ์เชิงลบ กับความเชื่อถือต่อเนื้อหาที่เสนอปัญหาเด็กค้อยโอกาส และต่อองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็ก และเยาวชน ที่เป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเหตุผลเดียวกันกับสมมติฐานข้อที่ 2 ในส่วนของความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าว

สารเกี่ยวกับเด็กด้อยโอกาส กับความตระหนัก ที่พบความสัมพันธ์ทางลบเช่นเดียวกัน คือผู้ที่เปิดรับข่าวสารเรื่องนี้จากเจ้าหน้าที่ราชการ และเพื่อนบ้านมาก จะมีความตระหนัก และความเชื่อถือน้อยกว่าผู้ที่เปิดรับน้อย อันน่าจะเป็นผลสืบเนื่องมาจากการที่ประชาชนมีอคติกับบุคคลในเครื่องแบบ และอาจขัดแย้งกับเพื่อนบ้าน เมื่อสื่อ 2 ชนิดนั้นส่งข่าวสารเรื่องใดมา ผู้รับสารก็อาจเชื่อถือไปในทางหนึ่ง นอกจากนี้ อาจเป็นไปได้ว่าสื่อบุคคลเหล่านั้นสอดคล้องกับความคิดเห็นของตนเองลงไป ทำให้ผู้รับสารได้รับสารที่บิดเบือน เหล่านี้ อาจเป็นเหตุผลที่ทำให้ประชาชนไม่เกิดความเชื่อถือได้

ส่วนสื่ออื่น ๆ ที่เหลือ คือ โทรทัศน์ วิทยุ นิตยสาร แผ่นพับ โบรชัวร์ ไปสเตอร์ ป้ายประกาศ เจ้าหน้าที่จากองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน และเพื่อนฝูง ไม่มีความสัมพันธ์กับความเชื่อถือต่อเนื้อหาที่เสนอปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน ซึ่งก็คงจะคล้ายกับสมมติฐานที่ 2 ในส่วนของความสัมพันธ์ ระหว่างการเปิดรับข่าวสารกับความตระหนัก ที่ไม่พบความสัมพันธ์ในบางสื่อ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สื่อโทรทัศน์ ซึ่งน่าจะเป็นเพราะมีการออกอากาศเรื่องเด็กด้อยโอกาสในช่วงเวลาที่คนดูโทรทัศน์น้อย หรือออกอากาศไม่สม่ำเสมอ ทำให้ประชาชนได้รับข้อมูลเรื่องนี้ไม่ทั่วถึง และไม่ต่อเนื่อง ประกอบกับตัวบุคคลที่เป็นผู้เผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาเด็กด้อยโอกาส อาจเป็นผู้ไม่มีความน่าเชื่อถือด้วย สื่อพวกนี้จึงไม่สามารถทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อถือได้นั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นางลักษณะ ขวาลไพบุณย์ (2525) ที่พบว่า “ปัจจัยความน่าเชื่อถือ และความพยายามปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมในสายดาของกรมเป้าหมาย กับการยอมรับการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไม่มีความสัมพันธ์กันเลย แต่จากการสังเกตการณ์ และการสัมภาษณ์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นว่า ถ้าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมคนใดแสดงตนเป็นผู้นำที่มีความน่าเชื่อถือในกิจกรรมพัฒนาใด ๆ ที่ทำร่วมกับประชาชน และการประชุมกลุ่ม นั้นเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้เกิดการยอมรับมากขึ้น

3) การตัดสินใจ

โดยทั่วไปคนคนเราคงจะไม่มีใครตั้งข้อจำกัดกับตนเองว่า จะต้องเปิดรับข่าวสารจากแค่สื่อใดสื่อหนึ่งเพียงสื่อเดียว ถึงแม้ว่าในความเป็นจริง แต่ละคนอาจเปิดรับจากสื่อที่คุ้นเคยมากกว่าสื่ออื่น เพราะฉะนั้นข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมา จึงมีทั้งที่เลือกเองและบังเอิญได้รับมาโดยไม่ตั้งใจจากสื่อต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว ยิ่งกว่านั้นในชีวิตประจำวันเรายังสามารถสังเกตได้อย่างชัดเจนอีกอย่างหนึ่งด้วยว่า เมื่อมีข่าวสารอะไรก็ตามได้รับความสนใจจากประชาชนมาก ทุกสื่อก็จะพร้อมใจกันรายงานข่าวสารเรื่องเดียวกันนั้นหมด เพราะฉะนั้นถ้าพูดถึงการรับสื่อโดยรวม กับการตัดสินใจให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน ก็สามารถสรุปได้ว่า สื่อต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กันเอง และสัมพันธ์กับการกระจายข่าวสารไปสู่ประชาชนเป็นอย่างยิ่ง และยิ่งข่าวสารนั้นไปถึงประชาชนมาก ก็ยิ่งมีส่วนกระตุ้น

ให้ประชาชนตัดสินใจให้ความช่วยเหลือได้ไม่ยาก ขณะเดียวกันจากการเปิดรับสื่อโดยรวม ก็ทำให้พวกเขาได้รับรู้จดจำข้อมูลเหล่านี้สะสมไปทีละน้อย ๆ โดยไม่รู้ตัว เมื่อมีสิ่งใดมาสะกิดความรู้สึก เขาก็จะให้ความช่วยเหลือทันที ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของโรเจอร์ส (Rogers, 1978) ที่กล่าวไว้ว่า “การสื่อสารก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมของผู้รับสารได้” และสอดคล้องกับงานวิจัยของลัดดาวัลย์ พอใจ (2536) เรื่องการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตอำเภอ พิบูล จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่พบว่า การเปิดรับสื่อเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ และทัศนคติ แต่มีความสัมพันธ์กับความตระหนัก และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิระนันท์ นูระตะโกณ (2538) ที่พบว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการใช้ผลิตภัณฑ์ เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจากสื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจทุกประเภทที่ทำการศึกษา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมในการใช้ผลิตภัณฑ์เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทั้งสิ้น

และหากทำการวิเคราะห์ตามชนิดของสื่อ เพื่อดูว่าสื่อใดจะมีผลต่อการตัดสินใจให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนบ้างจะพบว่า การเปิดรับข่าวสารเรื่องเด็กด้อยโอกาสจากสื่อมวลชนคือ วิทยุ และ นิตยสาร สื่อเฉพาะกิจ คือแผ่นพับ โบรชัวร์ และสื่อบุคคลคือ เจ้าหน้าที่จากทางราชการ เพื่อนบ้าน และเพื่อนฝูง มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการตัดสินใจให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน ทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งหมายความว่า ผู้ที่เปิดรับข่าวสารเรื่องเด็กด้อยโอกาสจากสื่อวิทยุ นิตยสาร แผ่นพับ โบรชัวร์ เจ้าหน้าที่จากทางราชการ เพื่อนบ้าน และเพื่อนฝูงมาก ก็จะมีการตัดสินใจให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน ทั้งทางตรงและทางอ้อมมากตามไปด้วยนั่นเอง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ สื่อวิทยุ แม้จะไม่ได้ให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับปัญหาเด็กด้อยโอกาส และองค์การเอกชนที่ทำงานด้านนี้มาก และไม่สม่ำเสมอ แต่เป็นการให้ข่าวสารในลักษณะแจ้งข้อเท็จจริง พร้อมทั้งมีการนำเสนอตัวอย่างชีวิตที่น่าสงสารของเด็กด้อยโอกาสแต่ละรายอย่างชัดเจน ซึ่งอาจทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกสงสาร ส่วนสื่อ นิตยสาร ซึ่งมีข้อคิดตรงที่สามารถให้รายละเอียดได้มาก และชัดเจน อีกทั้งส่วนมากจะนำเสนอในรูปแบบบทความ สารคดี ผู้รับสารจึงเกิดความเชื่อถือ เมื่อไม่แน่ใจในจุดใดก็สามารถย้อนกลับมาอ่านตรวจสอบได้อีก เมื่อมาประกอบกันเข้ากับสื่อแผ่นพับ และ โบรชัวร์ ซึ่งเป็นสื่อเฉพาะกิจ ที่มีวิธีการผลิตไม่ยุ่งยาก แจกจ่าย และสื่อบุคคลที่เป็นเจ้าหน้าที่จากองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนเอง เพื่อนบ้าน และเพื่อนฝูง กลุ่มเป้าหมายก็จะตัดสินใจให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่ทำงานพัฒนาเด็กและเยาวชนในที่สุด

ส่วนสื่ออื่น ๆ ที่เหลือ คือ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ไปสเตอร์ ป้ายประกาศ เจ้าหน้าที่จากองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน สมาชิกในครอบครัวหรือญาติพี่น้อง และอาจารย์ ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งที่ผลจากการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับข่าวสารเรื่องเด็กด้อยโอกาสจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด ซึ่งก็น่าจะเป็นเพราะมีการออกอากาศเรื่องนี้ในช่วงเวลาที่ผู้ชมน้อย และไม่สม่ำเสมอ ทำให้การกระจายข่าวสารเรื่องนี้ไม่ทั่วถึง ประกอบตัวบุคคลที่เป็นผู้เผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาเด็กด้อยโอกาสอาจเป็นผู้ไม่มีความน่าเชื่อถือด้วย สื่อพวกนี้จึงไม่สามารถทำให้ประชาชนเกิดความตระหนัก ความเชื่อถือ จึงทำให้ประชาชนไม่ให้ความช่วยเหลือองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฟรีมอนท์ อี. แคสท์ และเจมส์ อี. โรเซนชไวค์ (Fremont E. Kast and James E. Rosenzweig :1979) ที่พูดถึงการตัดสินใจว่า "การวางระบบของข่าวสารในการตัดสินใจ เป็นเรื่องสำคัญยิ่งที่จะต้องกระทำอย่างรอบคอบ"

จากสมมติฐานข้อที่ 2 สรุปได้ว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับเด็กด้อยโอกาส มีความสัมพันธ์กับความตระหนัก ความเชื่อถือ และการตัดสินใจให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน ทั้งทางตรงและทางอ้อมเป็นบางส่วนเท่านั้น ที่เป็นเช่นนี้ เพราะการที่กลุ่มตัวอย่างจะเกิดความรู้สึกตระหนัก ความเชื่อถือ ซึ่งเป็นความรู้สึกที่ละเอียดอ่อน จนนำไปสู่การตัดสินใจให้ความช่วยเหลือองค์การเอกชนที่ทำงานพัฒนาเด็กและเยาวชนในที่สุดนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ซึ่งปัจจัยการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาเด็กด้อยโอกาสจากสื่อมวลชน สื่อเฉพาะกิจ และสื่อบุคคล นับเป็นปัจจัยที่สำคัญมากข้อหนึ่ง

ซึ่งการเปิดรับข่าวสารจากทั้งสามสื่อหลัก ๆ นั้น มีองค์ประกอบย่อย ๆ ในแต่ละสื่อมากมาย ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการสามารถเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้กับประชาชนจำนวนมากได้ในเวลาอันรวดเร็วของสื่อมวลชน หรือการที่สื่อบุคคลสามารถโน้มน้าวใจ และเปลี่ยนแปลงทัศนคติของกลุ่มเป้าหมายได้ อีกทั้งยังรวมถึงปัจจัยความน่าเชื่อถือของทั้งสามสื่อด้วย เหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่มีส่วนทำให้สมมติฐานข้อที่ 2 คือ การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาเด็กด้อยโอกาส มีความสัมพันธ์กับความตระหนัก ความเชื่อถือ และการตัดสินใจให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนเพียงบางส่วนเท่านั้น

สมมติฐานข้อที่ 3 ความตระหนักต่อปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อความสำคัญของการเอกรชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจให้การสนับสนุนองค์การเอกรชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน ทั้งทางตรงและทางอ้อม

จากการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 พบว่า ความตระหนักต่อปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อความสำคัญของการเอกรชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการตัดสินใจให้การสนับสนุนองค์การเอกรชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน ซึ่งหมายความว่า ผู้ที่มีความตระหนักต่อปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อความสำคัญของการเอกรชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนมาก จะมีการตัดสินใจให้การสนับสนุนองค์การเอกรชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนน้อยกว่า ผู้ที่มีความตระหนักในเรื่องนี้น้อย ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความตระหนักในเรื่องนี้ในระดับสูง (ตารางที่ 25) แต่มีการตัดสินใจให้ความช่วยเหลือองค์การเอกรชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนในระดับต่ำ (ตารางที่ 29) ซึ่งน่าจะเป็นเพราะ ความตระหนักนี้มีสาเหตุมาจากการที่กลุ่มตัวอย่างประสบกับเหตุการณ์ หรือได้รับผลกระทบจากเรื่องเด็กด้อยโอกาสด้วยตัวเอง ไม่ได้สืบเนื่องมาจากความรู้ที่ได้จากสื่อต่าง ๆ เพียงอย่างเดียว ดังนั้นเมื่อแจ้งแก่ใจว่า ปัญหาเด็กด้อยโอกาสเป็นอย่างไร มีความรุนแรงแค่ไหน กลุ่มตัวอย่างอาจจะถอดใจ คิดว่าปัญหานี้เป็นเรื่องที่เรื่องรัง แก้อใจไม่ได้ พวกเขาจึงไม่ให้ความช่วยเหลือก็เป็นได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของอัญชญา สุวรรณานนท์ (2541) ที่ว่า “อันที่จริงปรากฏการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นไม่บ่อยนัก แต่ก็เป็นไปได้ที่ผู้มีความตระหนักต่อปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อองค์การเอกรชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนมากจะให้ความช่วยเหลือองค์การเอกรชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนน้อยกว่าผู้ที่มีความตระหนักต่อปัญหาน้อย ซึ่งน่าจะเกิดมาจากสาเหตุหลักๆ 3 ประการด้วยกันคือ 1.ตระหนักแล้วสบายใจ 2.ตระหนักแล้วท้อแท้ 3.รอคอยสิ่งที่ดีกว่า

พวกตระหนักแล้วสบายใจ และตระหนักแล้วท้อแท้มีลักษณะคล้ายคลึงกันอยู่ประการหนึ่งคือ พวกเขาจะติดตามข่าวสารเกี่ยวกับเด็กด้อยโอกาสเป็นอย่างดี และรู้ว่าสถานการณ์เกี่ยวกับเด็กด้อยโอกาสรุนแรงแค่ไหน และต้องการความช่วยเหลืออย่างไร จึงรู้สึกสงสาร ห่วงใยเด็กด้อยโอกาสเป็นอย่างมาก แต่ 2 กลุ่มนี้มีความแตกต่างกันอยู่ตรงจุดที่ กลุ่มแรกจะเกิดความรู้สึกสบายใจ เมื่อได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหานี้ เพราะอย่างน้อยพวกเขาก็ไม่ใช่คนดูค้าย หรือใจร้าย ส่วนกลุ่มที่สองจะเกิดความรู้สึกท้อแท้สิ้นหวัง ว่าปัญหานี้คงยากที่จะแก้ไข อย่างไรก็ตามก็ทำตามกลุ่มบุคคลทั้ง 2 กลุ่มล้วนมีปฏิกริยาในทำนองเดียวกัน คือไม่ก่อให้เกิดการกระทำใดๆ ซึ่งก็คือไม่ให้ความช่วยเหลือต่อองค์การเอกรชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนทั้งทางตรง และทางอ้อม ส่วนกลุ่มสุดท้ายคือกลุ่มที่รอคอยสิ่งที่ดีกว่านั้น เป็น

กลุ่มที่ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาเด็กด้อยโอกาส แต่พวกเขาไม่ได้ให้ความช่วยเหลือองค์กรเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะพวกเขาคิดว่าน่าจะมีวิธีการแก้ไขปัญหานั้นที่ดีกว่านี้ หรือบางทีพวกเขาก็ยอมรับวิธีปฏิบัติที่ใช้กันอยู่ แต่เขาไม่ถนัด และไม่พร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือ ก็เป็นไปได้อย่างเช่นกัน เปรียบไปแล้วก็คล้ายกับทัศนคติ และความเชื่อถือของคนส่วนใหญ่ที่มีต่อนักการเมืองในบ้านเรานั้นเอง

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวความคิดของ จงกิง เลิศธนปริคากุล (2541) ที่ว่า “มีความเป็นไปได้ 3 ประการที่ผู้มีความตระหนักต่อปัญหาเด็กด้อยโอกาสมาก จะให้ความช่วยเหลือองค์กรเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนน้อย นั่นคือ 1.องค์กรเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนขาดกลยุทธ์ทางการตลาด เพื่อสร้างความสัมพันธ์ (Relationship Marketing Strategy) 2.อยากช่วยแบบพัฒนา และ 3.ขาดแคลนทุนทรัพย์

ประการแรกมักจะเกิดกับผู้ที่มีความตระหนักมาก และตัดสินใจให้ความช่วยเหลือองค์กรเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนองค์กรใดองค์กรหนึ่ง ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง แต่องค์กรนั้นไม่มีผลตอบสนอง (feedback) กลับมา เช่น ไม่เคยส่งรายงานมาให้ผู้บริจาคทราบเลยว่า เงินที่เขาได้บริจาคไปแล้วนั้นถูกนำไปใช้อย่างไร หรือใช้ในกิจกรรมใดบ้าง ทำให้ผู้บริจาคเกิดความลังเล ไม่แน่ใจ ก็อาจหยุดให้ความช่วยเหลือกับองค์กรเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนองค์กรนั้นไปได้ในที่สุด ทั้ง ๆ ที่ยังมีความตระหนักอยู่เต็มเปี่ยมว่าปัญหาเด็กด้อยโอกาสเป็นประเด็นสำคัญ และต้องการความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน

ส่วนประการที่สอง มักจะเกิดกับผู้บริจาคที่ต้องการแก้ไขปัญหาค้นเหตุ หรือแก้ปัญหในระยะยาว คือเป็นการช่วยเหลือแบบการพัฒนา กล่าวคือ ก่อนจะให้ความช่วยเหลือองค์กรเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนองค์กรใด ผู้บริจาคต้องใช้เวลาในการค้นคว้าหาข้อมูลว่า องค์กรดังกล่าวนั้นมีที่มาที่ไปอย่างไร และมีนโยบายการช่วยเหลือเด็กเป็นอย่างไรบ้าง ให้ช่วยเหลือที่ต้นเหตุหรือไม่ ถ้าข้อมูลไม่เพียงพอ หรือหากไม่ใช่งานให้ความช่วยเหลือแบบการพัฒนา เป็นต้นว่า แทนที่จะนำเงินหรืออุปกรณ์ไปให้เด็กเลย ก็จะเป็นการสอนให้เด็กรู้จักนำเงิน หรืออุปกรณ์นั้นๆ ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพ พวกเขาก็จะไม่ให้ความช่วยเหลือ แม้จะมีความตระหนักอย่างเต็มที่ เพราะนโยบายและวิธีการดำเนินงานขององค์กรนั้นไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง

ส่วนประการสุดท้าย ซึ่งจะเป็นเหตุผลต่างๆที่แสดงถึงผลการวิเคราะห์นี้ได้ชัดเจนที่สุด นั่นก็คือ ผู้ที่มีความตระหนักต่อปัญหาเด็กด้อยโอกาสมาก อาจมีทุนทรัพย์น้อยกว่า ผู้ที่มีความตระหนักต่อปัญหาเด็กด้อยโอกาสน้อย จึงไม่สามารถจะให้ความช่วยเหลือได้มาก ทั้งๆที่ตระหนักถึงปัญหามากกว่า

ส่วนผู้ที่มีความตระหนักน้อย แต่ตัดสินใจให้ความช่วยเหลือ องค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนมาก น่าจะเกิดจากปัจจัย 2 ประการคือ 1.เป็นการช่วยแบบสงเคราะห์ 2.เป็นการช่วยเพื่อพิสูจน์

สำหรับการช่วยแบบสงเคราะห์ ส่วนใหญ่มักจะเป็นผู้บริจาคที่พร้อมจะให้ความช่วยเหลือตลอดเวลา พวกเขาอาจจะมีโอกาสเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาเด็กด้อยโอกาสผ่านทางสื่อต่างๆน้อย จึงอาจจะไม่รู้ว่ปัจจุบันปัญหานี้รุนแรงมากน้อยแค่ไหน จึงไม่มีความตระหนักมาก เหตุผลที่ทำให้พวกเขาให้ความช่วยเหลือ มาจากความรู้สึกสงสารซึ่งส่วนหนึ่งเป็นลักษณะนิสัยของคนไทยโดยทั่วไปอยู่แล้วด้วย เช่นเมื่อพบเห็นเด็กขอทานที่น่าสงสารตามท้องถนน ก็ให้เงินทันที โยคไม่คิดอะไร หรือไม่ได้คำนึงว่าการให้นั้นจะเป็นการช่วยเหลือแบบสงเคราะห์ หรือช่วยแบบพัฒนา

ส่วนประการที่ 2 มักจะเป็นคนกลุ่มที่บริจาคแรงกายมาเป็นอาสาสมัครตามมูลนิธิต่างๆ ซึ่งหลายคนเป็นประเภทที่เข้ามาช่วยงาน ในลักษณะที่ต้องการจะมาหาข้อพิสูจน์ว่า มูลนิธิ องค์กร หรือหน่วยงานเหล่านั้นมีการดำเนินงานอย่างไรบ้าง ช่วยเหลือเด็กจริงหรือไม่มากกว่า และกว่าจะได้ข้อสรุปกับตัวเองก็ต้องใช้เวลาในการเข้ามาสังเกตและร่วมงานกับองค์กรต่างๆเหล่านั้นชั่วระยะเวลาหนึ่ง เป็นเวลานานพอสมควร ด้วยเหตุนี้คนเหล่านี้จึงจัดเป็นคนอีกกลุ่มหนึ่งที่มีความตระหนักน้อย แต่เข้ามาให้ความช่วยเหลือมาก

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นทั้งหมด คงพอจะเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้สรุปได้ว่า บางครั้งผู้มีความตระหนักต่อปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อองค์กรเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนมาก อาจตัดสินใจให้การสนับสนุนองค์กรเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนน้อยกว่าผู้ที่มีความตระหนักน้อยได้

สมมติฐานข้อที่ 4 ความเชื่อถือต่อเนื้อหาที่เสนอปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อองค์การเอกชน ที่พัฒนาเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็ก และเยาวชน ทั้งทางตรงและทางอ้อม

ผลจากการวิจัยพบว่า ความเชื่อถือต่อเนื้อหาที่เสนอปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนแต่อย่างใด ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในระยะหนึ่งปีที่ผ่านมา ประชาชนชาวไทยต้องประสบกับภาวะยากลำบาก อันเนื่องมาจากภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง โดยเฉพาะประชาชนที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในฐานะผู้บริโภครายสำคัญ ในตลาดซึ่งเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของประเทศ และในภาวะเศรษฐกิจที่ยากลำบากเช่นนี้ คนจำนวนมากต้องมียุติชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากประสบปัญหาการถูกเลิกจ้าง หรือไม่ก็ถูกบีบบังคับให้ต้องลดเงินเดือนตัวเองลงไปเกือบครึ่ง ด้วยเหตุนี้แม้พวกเขาจะมีความเชื่อถือต่อเนื้อหาที่สื่อต่าง ๆ นำเสนอในเรื่องของปัญหาเด็กด้อยโอกาส หรือเชื่อถือองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนมากเพียงใด ก็ไม่อาจจะให้ความช่วยเหลือองค์กรเหล่านั้นได้เต็มที่ เพราะตัวพวกเขาเองก็ยังแทบจะเอาตัวไม่รอด ความเป็นจริงที่เกิดขึ้นนี้สอดคล้องกับแนวความคิดของจิงจิง เลิศธนปริดากุล(2541) ที่บอกว่า “ปัจจุบันผู้บริจจาคจำนวนมากโทรศัพท์เข้ามาที่มูลนิธิเพื่อขอยกเลิกการบริจาค หลังจากที่ได้เคยสัญญาไว้ก่อนหน้านี้ว่าจะบริจาคให้ทุกเดือน เนื่องจากพวกเขาถูกให้ออกจากงาน”

นอกจากนั้นเหตุผลอีกประการหนึ่ง ที่ทำให้ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อถือกับการตัดสินใจ น่าจะเป็นเรื่องปัญหาความไม่สะดวกในการให้ช่วยเหลือต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องเวลา หรือวิธีการช่วยเหลือ เป็นต้นว่า เป็นไปได้ที่ผู้บริจาคมมีความเชื่อถือองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนมาก และเชื่อด้วยว่า เรื่องเด็กด้อยโอกาสที่นำเสนอทางสื่อต่างๆ เป็นความจริง แต่เขาไม่รู้อะไรช่วยได้อย่างไร ช่วยที่ไหน หรือไม่ตัวเองก็ต้องทำงานหนักจนไม่มีเวลามาช่วยเหลือได้ นอกจากนั้นก็ยังอาจจะเป็นเพราะวิธีการบริจาคตามต่อองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนบอก ยุ่งยากมากเกินไปสำหรับเขา ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ สิริฤท จันทรอำนวยสุข (2541) ที่กล่าวว่า “ปัจจัยเรื่องเวลา เป็นสาเหตุหลักข้อหนึ่งที่ทำให้ผู้บริจาคมตัดสินใจไม่ให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน” และ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นางถิษณ์ ชวาลไพบุตย์ (2525) ที่พบว่า “ปัจจัยด้านความน่าเชื่อถือ และความพยายามปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมในสายตาของกลุ่มเป้าหมาย กับการยอมรับการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไม่มีความสัมพันธ์กันเลย แต่จากการสังเกตการณ์ และการสัมภาษณ์พบว่า กลุ่มตัวอย่าง

ให้ความเห็นว่า ถ้าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมแสดงตนว่าสามารถเป็นผู้นำที่มีความน่าเชื่อถือในกิจกรรมพัฒนา
ใด ๆ ที่ทำร่วมกับประชาชน และการประชุมกลุ่ม เจ้าหน้าที่ส่งเสริมก็จะได้รับการยอมรับมากขึ้น"

สมมติฐานข้อที่ 5 ความตระหนักต่อปัญหาเด็กด้อยโอกาส และต่อความสำคัญขององค์การ
เอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน มีความสัมพันธ์กับความเชื่อถือต่อเนื้อหาที่เสนอปัญหาเด็กด้อยโอกาส
และต่อองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน ทั้งทางตรงและทางอ้อม

จากแนวความคิดของเนลสัน (Nelson, 1965) ที่กล่าวว่า "ความตระหนักเป็นสภาวะที่บุคคลได้
รับความรู้ หรือประสบเหตุการณ์ต่าง ๆ แล้วมีการประเมินค่า และตระหนักถึงความสำคัญที่ตนมีต่อสิ่ง
นั้น ๆ ซึ่งเป็นเรื่องของสภาวะตื่นตัวทางจิตใจต่อเหตุการณ์ หรือสถานการณ์นั้นๆ" จะเห็นได้ว่า ถ้าความ
ตระหนักคือการประเมินค่า ให้ความหมายและความสำคัญกับข้อมูลข่าวสาร หรือประสบการณ์ที่ได้รับ
มา ความเชื่อถือก็น่าจะเป็นผลที่คิดตามมาเป็นขั้นที่ 2 หลังจากการการประเมินค่าขั้นแรก โดยเมื่อ
ตระหนัก ประเมินค่าแล้วเห็นถึงปัญหา ก็ย่อมที่จะพิจารณาต่อไปอีกว่าปัญหาที่เกิดขึ้นนี้สมควรอย่างยิ่ง
ที่จะต้องได้รับการแก้ไข ประกอบกับในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารของคนที่ตระหนักถึงปัญหานั้น มิใช่
แต่จะเป็นเพียงการเปิดรับแต่เพียงข้อมูลข่าวสารเพียงอย่างเดียว หากแต่ยังได้เปิดรับต่อไปอีกด้วยว่ามี
หน่วยงานใดบ้างที่ทำงานเกี่ยวข้องกับ หรือให้ความช่วยเหลือ แก้ไขปัญหานี้บ้าง เป็นต้นว่า เมื่ออ่านพบ
ข่าวๆหนึ่งในหน้าหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับการทารุณกรรมเด็ก ก็ย่อมที่จะติดตามต่อไปอีกว่าแล้วเด็กคน
นั้นได้รับการช่วยเหลือออกมาได้อย่างไร ใครเป็นผู้เข้าไปให้ความช่วยเหลือ ซึ่งจากข่าวนี้ผู้รับสาร ไม่
เพียงแต่ได้รับทราบถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แต่ยังได้ตระหนักต่อไปอีกด้วยว่าเหตุการณ์นี้เป็นปัญหา ยิ่ง
กว่านั้นยังได้เห็นถึงแนวทางในการที่จะช่วยเหลือด้วยว่า ถ้าหากไปประสบกับเหตุการณ์นี้เข้ากับตัวเอง
ใครหรือหน่วยงานใดที่น่าไว้วางใจ และน่าเชื่อถือพอที่จะเข้าไปขอความช่วยเหลือได้ เนื่องจากได้เห็น
ถึงชื่อและผลการทำงานของหน่วยงานที่ได้เข้าไปช่วยเหลือจากในหน้าหนังสือพิมพ์

ด้วยเหตุนี้จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เบื้องต้นว่า ความตระหนักของประชาชนมีความ
สัมพันธ์โดยตรงกับความเชื่อถือ เนื่องจากความตระหนักนั้นได้นำไปสู่การติดตามการทำงานของ
องค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนด้วยว่าองค์กรใดทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรแก่การเชื่อ
ถือหรือไม่ ด้วยเหตุนี้ความตระหนัก จึงมีความสัมพันธ์กับความเชื่อถือ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาเด็กด้อยโอกาส ความตระหนัก ความเชื่อถือ และการตัดสินใจของประชาชน ในการให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทำให้ผู้วิจัยเข้าใจถึงพฤติกรรม的开รับข่าวสารเรื่องเด็กด้อยโอกาสของกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งเข้าใจถึงความรู้สึกตระหนัก ความเชื่อถือ และการที่กลุ่มเป้าหมายจะให้ความช่วยเหลือ NGOs เด็กหรือไม่ อย่างไร ได้ดียิ่งขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยขอเสนอข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชนได้รับทราบข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาเด็กด้อยโอกาสจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด แต่ถ้ามวลชน โดยเฉพาะโทรทัศน์กลับมีส่วนผลักดันให้ประชาชนมีความตระหนัก ความเชื่อถือ และการให้ตัดสินใจให้การสนับสนุนองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนน้อยมาก ซึ่งอาจเป็นเพราะปัจจุบันมีการออกอากาศรายการเกี่ยวกับเด็กด้อยโอกาส ในเวลาที่ไม่เหมาะสม และไม่สม่ำเสมอ กล่าวคือ เวลาที่นำเสนอส่วนมากมักจะเป็นช่วงเช้าและเย็น ซึ่งเป็นเวลาที่ประชาชนในกรุงเทพส่วนใหญ่ออกไปทำงานนอกบ้านแต่เช้า และยังกลับไม่ถึงที่พักอาศัย ด้วยปัญหาการจราจร ในขณะที่ช่วงเวลา Prime Time จะเป็นเวลาของละครทุกสถานี ดังนั้นหากต้องการเผยแพร่รณรงค์เรื่องนี้ อย่างจริงจัง จึงควรประสานงานกับสถานีโทรทัศน์ช่องต่าง ๆ ให้ออกอากาศรายการเกี่ยวกับเด็กด้อยโอกาสในช่วงเวลาที่เหมาะสม และสม่ำเสมอมากขึ้น

1.2 องค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน ควรมีการวางแผนการรณรงค์เรื่องเด็กด้อยโอกาสทางสื่อเฉพาะกิจ และสื่อบุคคลให้มากกว่านี้ โดยเฉพาะสื่อประเภทหลัง ซึ่งมีคุณสมบัติสามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่ฝังแน่นได้ดี โดยอาจจะจัดให้อยู่ในรูปแบบของนิทรรศการ การจัดสัมมนา หรือออกไปรณรงค์จัดกิจกรรมในชุมชน และตามสถานที่สาธารณะต่าง ๆ ให้อยู่ครั้งขึ้น หรืออาจจะแจกเอกสาร แผ่นพับไปตามโรงเรียนต่าง ๆ เพื่อให้ข้อมูลกับครูอาจารย์ในการที่จะนำไปเผยแพร่ยังเยาวชนรุ่นใหม่ให้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหานี้มากยิ่งขึ้น หรือประสานงานกับทางโรงเรียนเพื่อชักชวนให้เยาวชนได้เข้ามาร่วมกิจกรรมกับเด็กด้อยโอกาส เพื่อที่พวกเขาจะได้รับรู้ว่ามีเพื่อนวัยเดียวกันที่ลำบากกว่าเขามากมาย และเป็นการลดช่องว่างระหว่างเด็กทั้งสองกลุ่มนี้ด้วย เป็นต้น

1.3 องค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน ควรเพิ่มรูปแบบการบริจาคให้หลากหลาย และสะดวกมากขึ้น โดยอาจประสานงานกับบริษัทห้างร้านต่าง ๆ ขอหักเงินบริจาคจากเงินเดือนของพนักงาน ที่สมัครใจบริจาคเป็นประจำทุกเดือน

1.4 องค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน ควรปรับปรุงการดำเนินงานในด้านการสร้างความสัมพันธ์ และความต่อเนื่องกับผู้บริจาคให้มากขึ้น (Relationship Marketing Strategy) เช่น การจัดตั้งรายงานการดำเนินงานของมูลนิธิเป็นประจำทุก 3 เดือน เพื่อที่ว่าผู้บริจาคจะได้สบายใจ และเชื่อมั่นว่าเงินที่ได้บริจาคมาแล้ว ถูกนำไปใช้อย่างคุ้มค่าที่สุด ซึ่งจะส่งผลให้ผู้บริจาคตัดสินใจให้ความช่วยเหลือองค์การเอกชนไปตลอด

1.5 องค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน ควรเพิ่มกิจกรรมขององค์กรในเชิงรุกมากขึ้นกว่าเดิม ที่ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมในเชิงรับ กล่าวคือ แทนที่จะนำเอากล่องรับบริจาคไปตั้งตามห้างสรรพสินค้า หรือธนาคารเฉย ๆ ก็อาจจะฉายวิดีโอประกอบ หรือแจกเอกสารที่บรรจุโปรแกรมต่าง ๆ ที่นำเสนอข้อมูลให้เขาได้ทราบว่า เขาสามารถจะเลือกให้ความช่วยเหลือกับมูลนิธิในทางใดได้บ้าง เป็นต้นว่าถ้าจะไปทำบุญวันเกิดเลี้ยงอาหารกลางวันเด็ก ๆ ที่มูลนิธิจะต้องมีค่าใช้จ่ายเท่าไร รายละเอียดเป็นอย่างไร และสามารถจะติดต่อกับใครได้บ้าง หรือถ้าจะสนับสนุนกิจกรรมขององค์กร องค์กรมีกิจกรรมอะไรบ้างที่ตรงกับความสนใจ และความต้องการจริง ๆ

1.6 องค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน ควรปรับปรุงรูปแบบเนื้อหารายการที่เสนอเรื่องเด็กด้อยโอกาส โดยการชักชวนให้ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์หันมาให้ความสำคัญกับปัญหานี้ในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของรายการมากขึ้น ไม่ใช่สนใจเฉพาะตอนที่เกิดปัญหา หรือเกิดเรื่องครึกโครมขึ้นมาเป็นพิเศษในช่วงเวลาใดช่วงเวลาหนึ่งเท่านั้น อีกทั้งในส่วนของการอื่น ๆ ที่ไม่ได้นำเสนอปัญหาโดยตรง ก็อาจจะขอความร่วมมือในการบริจาคสมทบทุน หรือจัดกิจกรรมในรายการที่สนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เป็นไปเพื่อสาธารณประโยชน์ ดังเช่น ที่เกมโชว์บางรายการจัดแข่งขันเกมการกุศล นำเงินรายได้มอบให้กับมูลนิธิหรือองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน หรือจัดการประมูลของใช้ของนักแสดงที่คนให้ความสนใจเพื่อนำเงินรายได้ไปมอบให้กับองค์กรการกุศล อย่างที่บางรายการทำอยู่ก็ได้

1.7 องค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนอาจจะร่วมมือกับองค์กรอื่น ๆ รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐ ผลักดันให้มีการออกกฎหมาย หรือแก้ไข อีกทั้งควดขันให้มีการควบคุมเพื่อให้มีการดำเนินการ

ตามกฎหมายอย่างจริงจังในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิเด็ก เพื่อเป็นการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ โดยอาจจะจัดการรณรงค์ต่อต้านการใช้ความรุนแรงในครอบครัว รวมไปถึงชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาเด็ก ซึ่งเป็นทรัพยากรที่จะเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติต่อไปในอนาคตให้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเกิดเหตุการณ์รุนแรงเกี่ยวกับเด็ก ที่กำลังเป็นที่สนใจของผู้คน ก็น่าที่จะได้มีการหยิบยกขึ้นมาพูดอภิปรายในฐานะปัญหาสำคัญเทียบเท่ากับปัญหาสังคมอื่นๆ อีกทั้งองค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน ยังคงควรมีบทบาทผลักดันให้ปัญหานี้ได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายทางด้านสังคมของพรรคการเมืองทุกพรรคในเมืองไทยด้วย

2. สำหรับงานวิจัยในอนาคต

2.1 งานวิจัยชิ้นนี้ ไม่ได้ศึกษาตัวแปรในเรื่องความรู้ของประชาชน เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ และความสำคัญขององค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชน จึงควรมีการศึกษาในแง่นี้ด้วย เพื่อที่จะสามารถทราบได้ว่า หากประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับปัญหาเด็กด้อยโอกาส และบทบาทหน้าที่ขององค์การเอกชนที่พัฒนาเด็กและเยาวชนเป็นอย่างดีแล้ว จะมีการตัดสินใจให้ความช่วยเหลือองค์การเหล่านี้หรือไม่ อย่างไร

2.2 งานวิจัยนี้ เป็นการศึกษาขององค์การเอกชน ที่ทำงานพัฒนาเด็กและเยาวชนเท่านั้น จึงควรมีการศึกษาขององค์การเอกชนที่ทำงานด้านอื่น ๆ บ้าง ไม่ว่าจะเป็นขององค์การเอกชนที่ทำงานช่วยเหลือสตรี ผู้พิการ ฯลฯ เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับว่า ประชาชนให้ความสนใจ และมีความตระหนักต่อองค์การเอกชนด้านใดมากกว่ากัน เพราะเหตุใด จะได้นำมาปรับปรุงในส่วนที่ประชาชนไม่ให้ความสำคัญต่อไป

2.3 ควรมีการศึกษาเฉพาะกรณีของสื่อใดสื่อหนึ่ง เพื่อที่จะสามารถวิเคราะห์ประสิทธิผลของสื่อ นั้น ๆ ได้อย่างเจาะลึก และนำไปใช้ประโยชน์ในแง่ของการเลือกใช้สื่อในการรณรงค์ หรือวางแผนประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาลูกด้อยโอกาสได้อย่างละเอียดทุกแง่มุม

2.4 การวิจัยนี้ ไม่ได้ทำการศึกษาวามุมคิดต่าง ๆ ที่ช่วยเหลือเด็กมีการประสานงานกันหรือไม่ ผู้ที่สนใจจะทำการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาเด็กด้อยโอกาส หรือเกี่ยวกับองค์การเอกชนที่ทำงานด้านนี้ จึงน่าที่จะศึกษาในประเด็นนี้เพิ่มเติม

2.5 ควรมีการทำวิจัยแบบกรณีศึกษา (Case Study) เพื่อหาสาเหตุของกรณีสมมติฐานที่ 3 ว่าเหตุใดประชาชนที่มีความตระหนักต่อปัญหาเด็กด้อยโอกาสมาก กลับมีการตัดสินใจให้การสนับสนุนองค์การเอกชน ที่ทำงานพัฒนาเด็กและเยาวชนทั้งทางตรงและทางอ้อมน้อยกว่า ผู้ที่มีความตระหนักน้อย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย